בּוֹאוּ וְנַבְדִּיל אֵין צְרִיכִין לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ: ב הָיוּ מְסֻבִּין לִשְׁתּוֹת יַיִן וּבָא לָהֶם מִין יַיִן אַחֵר כְּגוֹן שֶׁהָיוּ שׁוֹתִין אָדֹם וְהֵבִיאוּ שָׁחוֹר אוֹ יָשָׁן וְהֵבִיאוּ חָדָשׁ אֵינָן צְרִיכִין לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַיַּיִן פַּעַם שְׁנִיָּה, אֲבָל מְבָרְכִין בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַטּוֹב וְהַמֵּטִיב:

of the Sabbath], they do not have to repeat the blessing. (2) If people were reclining [sitting formally as a group] to drink wine, and a different variety of wine was brought before them; for example, if they were drinking red wine and then they brought black wine, or [if they were drinking] old wine and they brought new, they do not have to say the blessing for the wine a second time. But they say the blessing, "*ha-tov v'ha-maitiv* — [Blessed are You, O Lord our God, King of the universe,] Who is good and does good."

KI TAVO FOR MONDAY כי תבא ליום שני

TORAH תורה

יכוין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

ז **וַנִּצְעַק אֶל־יְדוָד אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְדוָד אֶת־קֹלֵנוּ וַיַּרְא אֶת־עָנְיֵנוּ וְאֶת־עֲמָלֵנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ:** וְצַלֵּינָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָא דַּאֲבָהָתָנָא וְקַבִּיל יְיָ צְלוֹתָנָא וּגְלֵי קֳדָמוֹהִי עַמְלָנָא וְלֵאוּתָנָא וְדוּחֲקָנָא: ח **וַיּוֹצִאֵנוּ יְדוָד מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבִזְרֹעַ נְטוּיָה וּבְמֹרָא גָּדֹל וּבְאֹתוֹת וּבְמֹפְתִים:** וְאַפֵּקָנָא יְיָ מִמִּצְרַיִם בִּידָא תַּקִּיפָא וּבִדְרָעָא מְרָמְמָא וּבְחֶזְוָנָא רַבָּא וּבְאָתִין וּבְמוֹפְתִין: ט **וַיְבִאֵנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיִּתֶּן־לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ:** וְאַיְתָנָא לְאַתְרָא הָדֵין וִיהַב לָנָא יָת אַרְעָא הָדָא אַרְעָא עָבְדָא חֲלַב וּדְבָשׁ: י **וְעַתָּה הִנֵּה הֵבֵאתִי אֶת־רֵאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נָתַתָּה לִּי יְדוָד**

(7) So we cried out to the Lord, God of our fathers, and the Lord heard our voice and saw our affliction, our toil and our oppression. (8) And the Lord brought us out from Egypt with a strong hand and with an outstretched arm, with great awe, and with signs and wonders. (9) And He brought us to this place, and gave this land to us, a land flowing with milk and honey. (10) And now, behold, I have brought the first of the fruit of the ground which you, O Lord, have given to me. Then, you will lay it before the Lord your God, and

RASHI רש"י

(9) **[And He brought us] to this place —** *Meaning the Holy Temple (*Sifrei *26:9). [The expression* המקום הזה *must refer specifically to the Holy Temple and not to the Land of Israel in general, because the next phrase in the verse:]* **And gave this land to us —** *Is to be*

(ט) **אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה.** זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ: **וַיִּתֶּן לָנוּ אֶת**

וְהִנַּחְתּוֹ לִפְנֵי יְדוָֹד אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְדוָֹד אֱלֹהֶיךָ: וּכְעַן הָא
אַיְתֵיתִי יָת רֵישׁ אִבָּא דְאַרְעָא דִּיהַבְתְּ לִי יְיָ וְתַחְתִּנֵּהּ קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ וְתִסְגּוּד קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ:

prostrate yourself before the Lord your God.

RASHI **רש״י**

understood literally. (10) **Then, you will lay it —** *[The repetition of the expressions* והניחו *(verse 4 above) and here* והנחתו*] teaches us [that there were two procedures involving laying the hands on the basket and waving it, namely] that the owner takes the basket after the priest has completed waving it; the owner subsequently grasps it in his hand during his declaration, and then repeats the waving procedure.*

הָאָרֶץ. כְּמַשְׁמָעוֹ: (י) **וְהִנַּחְתּוֹ.** מַגִּיד, שֶׁנּוֹטְלוֹ אַחַר הַנָּפָה (ס״א הַנָּחַת) הַכֹּהֵן, וְאוֹחֲזוֹ בְּיָדוֹ כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא, וְחוֹזֵר וּמַנִּיחַ:

PROPHETS Isaiah 60 נביאים ישעיה פרק ס

ז כָּל־צֹאן קֵדָר יִקָּבְצוּ לָךְ אֵילֵי נְבָיוֹת יְשָׁרְתוּנֶךָ יַעֲלוּ עַל־רָצוֹן מִזְבְּחִי וּבֵית
תִּפְאַרְתִּי אַפְאֵר: כָּל עָאן עַרָבאֵי יִתְכַּנְּשׁוּן לְגַוָּךְ דְּכֹרֵי נְבָיוֹת יְשַׁמְּשׁוּנָךְ יִתַּסְקוּן לְרַעֲיָא
עַל מַדְבְּחִי וּבֵית תּוּשְׁבַּחְתִּי אֲשַׁבַּח: ח מִי־אֵלֶּה כָּעָב תְּעוּפֶינָה וְכַיּוֹנִים אֶל־
אֲרֻבֹּתֵיהֶם: מַן אִלֵּין דְּאָתָן בִּגְלֵי כַּעֲנָנִין קַלִּילִין וְלָא אִתְעַכְּבָא גַּלְוָתָא דְּיִשְׂרָאֵל דְּמִתְכַּנְּשִׁין
וְאַתְיָן לְאַרְעָהוֹן הָא כְּיוֹנִין דְּתַיְבָן לְגוֹ שׁוּבְכֵיהוֹן: ט כִּי־לִי ו אִיִּים יְקַוּוּ וָאֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ
בָּרִאשֹׁנָה לְהָבִיא בָנַיִךְ מֵרָחוֹק כַּסְפָּם וּזְהָבָם אִתָּם לְשֵׁם יְדוָֹד אֱלֹהֶיךָ וְלִקְדוֹשׁ
יִשְׂרָאֵל כִּי פֵאֲרָךְ: אֲרֵי לְמֵימְרִי נַגְוָן יְסַבְּרוּן וְנָחֲתֵי סְפִינֵי יַמָּא אַיְרָא פָּרְסָא קְלָעָתָא

(7) All the sheep of Keidar shall be gathered to you, the rams of Nevayot shall serve you; they shall be offered up with acceptance on My altar, and I will glorify My glorious house. (8) Who are these that fly like a cloud and like doves to their cotes? (9) For the isles will be hoping for Me, and the ships of Tarshish [as] in the beginning, to bring your sons from afar, their silver and gold with them, in the name of the Lord your God and for the Holy One of Israel, for He

RASHI **רש״י**

(7) **The rams of Nevayot —** *The name of a place.* (8) **Like a cloud —** *Like light clouds, which speed along.* (9) **Isles —** *[I.e.,] the inhabitants of the isles.* **And the ships —** *The ships that come from Tarshish.* **[As] in the beginning —** *Like "as in the beginning," meaning, in the days of Shlomoh.* **Tarshish —** *The name of the sea.* **In the name of the Lord your God —** *That is called upon you.*

(ז) **אֵילֵי נְבָיוֹת.** שֵׁם מָקוֹם: (ח) **כָּאֹב.** כְּעֲנָנִים קַלִּים לָרוּץ: (ט) **אִיִּים.** יוֹשְׁבֵי הָאִיִּים: **וָאֳנִיּוֹת.** סְפִינוֹת הַבָּאוֹת מִתַּרְשִׁישׁ: **בָּרִאשֹׁנָה.** כְּמוֹ רִאשׁוֹנָה בִּימֵי שְׁלֹמֹה: **תַּרְשִׁישׁ.** שֵׁם הַיָּם: **לְשֵׁם ה׳ אֱלֹהֶיךָ.** שֶׁנִּקְרָא עָלַיִךְ:

בְּקַדְמֵיתָא לְאִיתָאָה בְנָךְ מֶרָחִיק כַּסְפֵּיהוֹן וּדְהַבְהוֹן עִמְּהוֹן לִשְׁמָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ וּלְקַדִּישָׁא דְיִשְׂרָאֵל
אֲרֵי שַׁבְּחָךְ: י **וּבָנוּ בְנֵי־נֵכָר חֹמֹתַיִךְ וּמַלְכֵיהֶם יְשָׁרְתוּנָךְ כִּי בְקִצְפִּי הִכִּיתִיךְ**
וּבְרְצוֹנִי רִחַמְתִּיךְ: וְיִבְנוּן בְּנֵי עַמְמַיָּא שׁוּרָךְ וּמַלְכֵיהוֹן יְשַׁמְּשׁוּנֵךְ אֲרֵי בְּרוּגְזִי אַלְקִיתִיךְ
וּבְרַעוּתִי אֲרַחֵם עָלָךְ:

has glorified you. **(10)** And foreigners shall build your walls, and their kings shall serve you, for in My wrath I struck you, and in My grace have I had mercy on you.

כתובים תהלים פרק מה WRITINGS Psalms 45

יג **וּבַת־צֹר ו בְּמִנְחָה פָּנַיִךְ יְחַלּוּ עֲשִׁירֵי עָם:** וְיַתְבֵי כְרַכָּא דְצוֹר בְּתִקְרוּבְתָּא יֵיתוּן
וְאַפָּיִךְ יְשַׁחֲרוּן לְבֵית מַקְדְּשָׁיִךְ עַתִּירֵי עַמְמַיָּא: יד **כָּל־כְּבוּדָּה בַת־מֶלֶךְ פְּנִימָה**
מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ: כָּל שִׁפַּר אַרַג נִכְסֵי פִּלְכֵי אוֹצָרֵי מַלְכָיָא דְמִטַמְרָן מִלְגָיו יְקָרְבוּן
לְכַהֲנָיָא דִמְרַמְצִין בְּדַהֲבָא סְגִינָא לְבוּשֵׁיהוֹן: טו **לְרִקְמוֹת תּוּבַל לַמֶּלֶךְ בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ**
רֵעוֹתֶיהָ מוּבָאוֹת לָךְ: בִּלְבוּשֵׁי צִיּוּרִין יְקָרְבוּן קוּרְבָּנֵיהוֹן קֳדָם מַלְכָּא דְעַלְמָא וּשְׁאָר
חַבְרֵיהוֹן דִי מִתְבַּדְּרִין בֵּינֵי עַמְמַיָּא יִתְיְתָן בְּחֶדְוָא לְוָתָךְ לִירוּשְׁלֶם: טז **תּוּבַלְנָה בְּשִׂמְחוֹת**
וָגִיל תֵּבֹאֶינָה בְּהֵיכַל מֶלֶךְ: יִתְיְתָן בְּחֶדְוָן וְתוּשְׁבְּחָתָא וְיֵעָלוּן בְּהֵיכְלָא דְמַלְכָּא עַלְמִין:

(13) And, O daughter of Tyre, the richest of the people shall entreat your favor with a gift. **(14)** All glorious is the king's daughter within the palace; her clothing is of checkered work inlaid with gold. **(15)** She shall be led to the king on richly woven stuff, the virgins, her companions in her wake, being brought to you. **(16)** They shall be led with gladness and rejoicing, they shall enter into the king's palace.

RASHI רש"י

(יג) **פָּנַיִךְ יְחַלּוּ.** יְבַקְּשׁוּ: **עֲשִׁירֵי עָם.** שֶׁהֵם לְעֵת עַתָּה עֲשִׁירִים שֶׁבָּעָם: (יד) **כָּל כְּבוּדָּה וְגוֹ'.** אוֹתָן שֶׁל כָּבוֹד תָּלוּי בָּהֶן: **פְּנִימָה.** שֶׁנֶּהֱגוּ עַצְמָם בִּצְנִיעוּת וּבְגָדֵיהֶם חֲשׁוּבוֹת מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב שֶׁל כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים: (טו) **לְרִקְמוֹת תּוּבַל.** בְּבִגְדֵי רִקְמָה יְבִיאוּם מִנְחָה לַמֶּלֶךְ: **בְּתוּלוֹת אַחֲרֶיהָ רֵעוֹתֶיהָ.** מְאֻמּוֹת יֵלְכוּ אַחֲרֵיהֶם: (טז) **תּוּבַלְנָה.** יִהְיוּ מוּבָאוֹת:

(13) Shall יחלו your favor — *[This means,] they shall request.* **The richest of the people —** *[I.e.,] who are at present the richest of the people.* **(14) All glorious ... —** *Those upon whom all glory is dependent.* **Within the palace —** *That they conduct themselves modestly, and their garments are regarded as the checkered work inlaid with gold of the High Priests.* **(15) On richly woven stuff —** *In their [finely] woven clothing will they bring gifts to the king.* **The virgins, her companions —** *From the non-Jewish nations will go —* **in her wake —** *after them.* **(16) תובלנה** *— Means they shall be led.*

Mishnah *Beitzah, chapter 3* משנה ביצה פרק ג

א אֵין צָדִין דָּגִים מִן הַבִּיבָרִין בְּיוֹם טוֹב, וְאֵין נוֹתְנִין לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת. אֲבָל צָדִין חַיָּה וָעוֹף מִן הַבִּיבָרִין, וְנוֹתְנִין לִפְנֵיהֶם מְזוֹנוֹת. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, לֹא כָל הַבִּיבָרִין שָׁוִין. זֶה הַכְּלָל, כָּל הַמְחֻסָּר צִידָה צִידָה אָסוּר, וְשֶׁאֵינוֹ מְחֻסָּר צִידָה מֻתָּר: **ב** מְצוּדוֹת חַיָּה וָעוֹף וְדָגִים שֶׁעֲשָׂאָן מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב, לֹא יִטּוֹל מֵהֶן בְּיוֹם טוֹב, אֶלָּא אִם כֵּן יוֹדֵעַ שֶׁנִּצּוֹדוּ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב. וּמַעֲשֶׂה בְנֶכְרִי אֶחָד, שֶׁהֵבִיא דָּגִים לְרַבָּן גַּמְלִיאֵל, וְאָמַר, מְתֻרִּין הֵן, אֶלָּא שֶׁאֵין רְצוֹנִי לְקַבֵּל הֵימֶנּוּ: **ג** בְּהֵמָה מְסֻכֶּנֶת לֹא יִשָּׁחוֹט, אֶלָּא אִם כֵּן יֵשׁ שָׁהוּת בַּיּוֹם לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה כַּזַּיִת צָלִי. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֲפִלּוּ

(1) A person may not catch fish in a fish pond on a Festival [this is hunting, a forbidden labor, which is more like reaping, rather than cooking and therefore, is not included in the dispensation of preparing food on a Festival], nor may he give them food [because they can look after themselves]. But a person may catch venison or game from animal pens [which had already been in the pen from before the Festival], and a person may put food before them. Rabban Shimon ben Gamliel says, Not all pens are alike. This is the general rule: Wherever hunting is still necessary, it is forbidden, but where hunting it not necessary, [i.e., as in a small cage where one must only capture the animal] it is permitted. (2) If traps for wild animals, birds, or fish were set on the eve of the Festival, a person may not take from them on the Festival, unless he knows that they were [already] caught on the eve of the Festival; [however, if this is in doubt, it is prohibited. Rabban Gamliel however, permits when in doubt,] and it once happened that a certain non-Jew brought fish [of which there was a doubt as to when they were caught] to Rabban Gamliel, who said: "They are permitted, but I do not wish to accept [them] from him [because he disliked the person]." (3) An animal at the point of death [which is not needed for one's meal] may not be slaughtered [on a Festival] unless there is sufficient time on that day to eat of it, a *ka-zayit* of roasted meat. Rabbi Akiva says,

רבנו עובדיה מברטנורא

א אין צדין דגים. אע"ג דשחיטה ואפיה ובישול מאבות מלאכות הן והותרו לצורך יו"ט, צידה דמיא לקצירה, וקצירה לא הותרה ביו"ט. **ביברין של דגים.** הן בריכות של מים שדגים מתגדלים שם: **ביברין של חיות.** קרפיפות מוקפין גדר סביב ומביאם שם חיות, ויולדות ומתגדלות שם: **ואין נותנין.** לפני הדגים מזונות, דאפשר להם בלא מזונות, ואין מזונותן עליך: **אבל צדין חיה ועוף.** המוכנים מאתמול: **מן הביברין הקטנים.** שאין מחוסרים צידה. ורבן שמעון בן גמליאל לאו לאפלוגי אתנא קמא אתא, אלא לפרושי: **כל המחוסר צידה.** שצריך לבקש תחבולה כדי לתפסו. וכל דרהיט בתריה ומטי ליה בחד שחיה, לא הוי מחוסר צידה. ואי לא, הוי מחוסר צידה: **ב ומעשה בנכרי אחד.** חסורי מחסרא והכי קתני, ספק מוכן אסור, ורבן גמליאל מתיר, ומעשה בנכרי אחד וכו'. ואין הלכה כר"ג. אלא פירות ודגים שהובאו ביום טוב ספק נלקטו היום ספק מאתמול, ספק ניצודו היום ספק מאתמול, אסורים. וכל שאסור לאכלו אסור לטלטלו. ואם צורתן מוכחת עליהן כגון פירות דכמושין שאי אפשר שנלקטו היום, וכן דגין שהביאום ממקום רחוק שאי אפשר שניצודו היום, מותרים. ודבר מוכן שבא מחוץ לתחום בשביל ישראל, אסור לאותו ישראל שהובא בשבילו ולכל בני ביתו, ומותר לישראל אחר. ופירות או דגים שנתלשו או ניצודו ביום טוב ראשון, מותרין לערב בליל יום טוב שני בכדי שיעשו. חוץ משני ימים טובים של ראש השנה שהם אסורים עד מוצאי יום טוב שני בכדי שיעשו. ופירוש כדי שיעשו, כדי שיתלשו הפירות ממקום שנתלשו ויביאו אותם מן המקום שהביאום. ועיר שדלתותיה נעולות בלילה, צריך שימתין לבוקר בכדי שיעשו: **אלא שאין רצוני לקבל ממנו.** שאני שונא אותו: **ג בהמה מסוכנת.** שהוא ירא שמא תמות. ואינו צריך לה שכבר סעד סעודתו: **לא ישחוט.** אלא אם כן יודע שיש שהות ביום לאכול כזית צלי

כַּזַּיִת חַי מִבֵּית טְבִיחָתוֹ. שְׁחָטָהּ בַּשָּׂדֶה, לֹא יְבִיאֶנָּה בַּמּוֹט וּבַמּוֹטָה. אֲבָל מֵבִיא בְּיָדוֹ אֵבָרִים אֵבָרִים: ד בְּכוֹר שֶׁנָּפַל לַבּוֹר, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, יֵרֵד מָמְחֶה וְיִרְאֶה, אִם יֶשׁ בּוֹ מוּם, יַעֲלֶה וְיִשְׁחוֹט. וְאִם לָאו, לֹא יִשְׁחוֹט. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר, כָּל שֶׁאֵין מוּמוֹ נִכָּר מִבְּעוֹד יוֹם, אֵין זֶה מִן הַמּוּכָן: ה בְּהֵמָה שֶׁמֵּתָה, לֹא יְזִיזֶנָּה מִמְּקוֹמָהּ. וּמַעֲשֶׂה וְשָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי טַרְפוֹן עָלֶיהָ וְעַל הַחַלָּה שֶׁנִּטְמְאָה. וְנִכְנַס לְבֵית הַמִּדְרָשׁ וְשָׁאַל, וְאָמְרוּ לוֹ, לֹא יְזִיזֵם מִמְּקוֹמָם: ו אֵין נִמְנִין עַל הַבְּהֵמָה

Even [if there is only time to eat] a *ka-zayit* of raw meat [taken] from the place of slaughtering [i.e., from the neck, which does not require time for butchering; the law however is not in accordance with Rabbi Akiva]. If he slaughtered it [any animal] in the field, he may not bring it in on a pole or barrow [requiring two people to carry it, since this is disrespectful to the sanctity of the Festival], rather he brings it by hand, limb by limb. **(4)** If a [blemished] firstborn [animal which had not yet been inspected for its defect] fell into a pit [on a Festival], Rabbi Yehudah says, Let an expert go down and inspect [it, for defects]: if it has a [permanent] defect [from before the Festival], he may bring it up and slaughter it; but if not, he may not slaughter it [even though it may now have a new permanent defect thereby disqualifying it as a sacrifice, since yesterday, prior to the Festival, it didn't have the disqualifying defect, it is *muktzah*]. Rabbi Shimon says, Whenever its defect was not observed on the day before the Festival, it is not considered prepared [from before the Festival, i.e., a defect may not be examined for possible use on the Festival, since this resembles judging monetary issues on a Festival which is forbidden, for if it were judged a defect it would now change the status of the sanctity of the animal]. **(5)** If a [sanctified] animal died [on a Festival], it may not be moved from its place [since one may not derive any use from it, it is *muktzah.* However, a non-sanctified animal, which was ill before the Festival and the owner had expected its death; if it died on the Festival its carcass may be fed to dogs]. It once happened that they asked Rabbi Tarfon concerning this and concerning *hallah* that had become defiled [which may not be used or destroyed on the Festival, not even as fuel since it is forbidden to destroy disqualified sacred items on a Festival]. He went into the Study Hall and asked, and they answered him: They may not be removed from their place. **(6)** One may not on a Festival be counted as having a share in an animal [i.e., one does not set a price for two or three people

רבנו עובדיה מברטנורא

הימנה: **מבית טביחתה.** שהוא מזומן ומופשט מעורו ועומד. ואין הלכה כרבי עקיבא: **לא יביאנו במוט ובמוטה.** בשני בני אדם. משום דאוושא מלתא ומזלזל בכבוד יום טוב: **ד בכור שנפל לבור.** בכור בעל מום שלא הראהו לחכם מערב יום טוב מבעוד יום להתירו, ונפל לבור ביום טוב וירא שמא ימות שם: **ירד מומחה.** שבקי להבחין בין מום קבוע למום עובר: **ויראה.** מום שהיה בו מאתמול. אם מום קבוע הוא: **יעלה וישחוט.** דמשום מוקצה ליכא, דמאתמול דעתיה עליה: **ואם לאו לא ישחוט.** הכי קאמר, ואם לאו דאותו מום שהיה בו מערב יום טוב לא היה קבוע, אלא היום נעשה בו מום קבוע, אפילו עבר והעלהו לא ישחוט. ולא אמרינן מאתמול הוה דעתיה עליה וכיון שיש בו עכשיו מום קבוע נשחטיה, דהואיל והמום של אתמול לא היה קבוע, מוקצה מחמת איסור הוא: **אין זה מן המוכן.** לאו משום מוקצה אסר ליה, דהא לית ליה לר' שמעון מוקצה, אלא מפני שמתירו ביום טוב הוה ליה כמתקנו ונראה כדן דין, דגזור ביה משום שבות. והכי קאמר, אין התרתו היתר ואינו מוכן להיות כשר: **ה בהמה שמתה.** בבהמת קדשים מיירי, כדקתני עליה ועל החלה שנטמאת. ובהמת קדשים שמתה אסורה בהנאה וטעונה קבורה הלכך לא יזיזנה ממקומה. אבל בהמת חולין מחתכין אותה לפני הכלבים. והני מילי, שהיתה מסוכנת מאתמול דדעתיה עילוה. אבל לא היתה מסוכנת מאתמול אף בהמת חולין לא יזיזנה ממקומה: **החלה שנטמאת.** אינה ראויה לכהן ביום טוב

לְכַתְּחִלָּה בְּיוֹם טוֹב, אֲבָל נִמְנִין עָלֶיהָ מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְשׁוֹחֲטִין וּמְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שׁוֹקֵל אָדָם בָּשָׂר כְּנֶגֶד הַכְּלִי אוֹ כְּנֶגֶד הַקּוֹפִיץ. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵין מַשְׁגִּיחִין בְּכַף מֹאזְנַיִם כָּל עִקָּר: ז אֵין מַשְׁחִיזִין אֶת הַסַּכִּין בְּיוֹם טוֹב, אֲבָל מַשִּׁיאָהּ עַל גַּבֵּי חֲבֶרְתָּהּ. לֹא יֹאמַר אָדָם לַטַּבָּח, שְׁקוֹל לִי בְּדִינָר בָּשָׂר, אֲבָל שׁוֹחֵט וּמְחַלְּקִים בֵּינֵיהֶן: ח אוֹמֵר אָדָם לַחֲבֵרוֹ, מַלֵּא לִי כְּלִי זֶה, אֲבָל לֹא בַמִּדָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם הָיָה כְּלִי שֶׁל מִדָּה, לֹא יְמַלְּאֶנּוּ. מַעֲשֶׂה בְּאַבָּא שָׁאוּל בֶּן בָּטְנִית, שֶׁהָיָה מְמַלֵּא מִדּוֹתָיו מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב וְנוֹתְנָן לַלָּקוֹחוֹת בְּיוֹם טוֹב. אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר, אַף בַּמּוֹעֵד עוֹשֶׂה כֵן מִפְּנֵי בְרוּרֵי הַמִּדּוֹת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים, אַף בַּחֹל עוֹשֶׂה כֵן, מִפְּנֵי מְצוּי הַמִּדּוֹת. הוֹלֵךְ

to say this animal is worth three *zuzim*, a *zuz* for each, for this would be like conducting a transaction on the Festival] at the outset, but [people] may be counted in on the eve of the Festival as having a share of the animal, and they slaughter it [on the Festival, without discussing its price, etc.] and divide it between them. Rabbi Yehudah says; A man may weigh meat [on a Festival, in one pan of the scales] against a utensil or against a butcher's chopper [in the other pan of the scales, but not with actual weights, for that would resemble doing business]. But the Sages say, A person may not look at [i.e., use] the pair of scales at all. (7) A person may not sharpen a knife on a Festival [with a sharpening tool], but he may draw it over another knife [to sharpen it, because this is different from normal weekday practice]. A person may not say to the butcher; Weigh me a dinar's worth of meat [money may not be mentioned on a Festival], rather he slaughters [the animal] and they divide it among themselves [without mentioning a price]. (8) A person may say [on a Festival] to his fellow, "Fill for me this vessel, [even if it is a measuring vessel] but not with a measuring vessel [used previously by the storekeeper for sales]. Rabbi Yehudah says; If it was a measuring-vessel [even though he did not use it yet for any previous sales], he may not fill it. It was related of Abba Shaul ben Batnit that he used to fill up his measures on the eve of a Festival and give them to his customers on the Festival [to avoid the prohibition of measuring on the Festival]. Abba Shaul says, He used to do so on the intermediary days of a Festival too, on account of the clearness of measure [i.e., to insure correct measure after settling of the foam but not because of a prohibition]. But the Sages say, He would also do so [fill the measures the preceding day, in order to free up his time to answer questions asked to him by students,] on an ordinary day, for the sake of the draining of the measures [he would turn his vessels upside down into the vessels of his customers, to insure that nothing remained behind in the

רבנו עובדיה מברטנורא

אף להסקה או לתתה לכלבו, דאין מבערין קדשים מן העולם ביום טוב: **ו אין נמנין.** אין פוסקים דמים להיות שנים שלשה בני אדם אומרים בהמה זו בשלשה זוזים זוז לכל אחד: **ושוחטין ומחלקים ביניהן.** למחצה לשליש ולרביע ואין מזכירין פיסוק דמים: **שוקל אדם בשר.** אע"פ שאסור לשקול בליטרא דהוי מעשה חול, מותר לשקול כנגד הכלי וכנגד הקופיץ ולמחר יראו הקופיץ והכלי כמה משקלו: **וחכמים אומרים אין משגיחין.** אין מעיינין: **בכף מאזנים כל עיקר.** ואפילו לשמור הבשר מן העכברים אסור לשום אותו בכף מאזנים. והלכה כחכמים: **ז אין משחיזין את הסכין.** ברחים או במשחזת: **אבל משיאה על גבי חברתה.** דמשנה מדרך חול: **ח אבל לא במדה.** בכלי המיוחד למדה שמודד ומוכר בו. אבל אם אינו מיוחד לכך אף על פי שעומד למדה שכשישבר זה שהוא מודד בו יעמוד זה תחתיו מותר למלאותו: **אם היה כלי של מדה.** אע"פ שעדיין לא יחדו לכך לא ימלאנו. ואין הלכה כר' יהודה: **ממלא מדותיו מערב יום טוב.** לפי שאין מודדין ביום טוב: **אף בחול המועד עושה כן.** מפני ביטול בית המדרש. שהיו רבים באים לשאול הימנו במועד שאין טרודין במלאכה. והיה ממלא מדותיו בלילה שאינו זמן בית המדרש כדי

אָדָם אֵצֶל חֶנְוָנִי הָרָגִיל אֶצְלוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ, תֵּן לִי בֵּיצִים וֶאֱגוֹזִים בְּמִנְיָן, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לְהָיוֹת מוֹנֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ:

measuring vessel]. A person may go to a shopkeeper whom he generally patronizes [who would trust him to settle the account after the Festival] and say to him, "Give me [so many, stating the number] eggs and nuts;" for this is the way of a householder to reckon in his own home [and mentioning the quantity of the item, rather than its price, does not particularly give it the appearance of a purchase].

רבנו עובדיה מברטנורא

שיהא פנוי ביום: **מפני מצוי המדות.** כשהיה מוכר שמן היו לו מדות הרבה ומביאין הלקוחות כליהן ומודד לכל אחד ואחד במדה לעצמו, ומתמצות והולכות לתוך כליהן כל הלילה כדי שלא ישאר לו השמן המודבק בשולי המדה ובדפנותיה ונמצא גוזל את הלקוחות:

Gemara *Beitzah 25a*

גמרא ביצה דף כה.

אָמַר רָמֵי בַּר אַבָּא. הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ בְּעוֹלָה וְהוּא הַדִּין לְקַצָּבִים. מִכָּאן לִמְדָה תּוֹרָה דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁלֹּא יֹאכַל אָדָם בָּשָׂר קֹדֶם הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ. מַאי קָא מַשְׁמַע לָן אוֹרַח אַרְעָא קָא מַשְׁמַע לָן כְּדְתַנְיָא לֹא יֹאכַל אָדָם שׁוּם וּבָצָל מֵרֹאשׁוֹ אֶלָּא מֵעָלָיו וְאִם אָכַל הֲרֵי זֶה רַעְבְתָּן כַּיּוֹצֵא בּוֹ. לֹא יִשְׁתֶּה אָדָם כּוֹסוֹ בְּבַת אַחַת וְאִם שָׁתָה הֲרֵי זֶה גַּרְגְּרָן. תָּנוּ רַבָּנָן: הַשּׁוֹתֶה כּוֹסוֹ בְּבַת אַחַת הֲרֵי זֶה גַּרְגְּרָן שְׁנַיִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ שְׁלֹשָׁה מִגַּסֵּי הָרוּחַ. וְאָמַר רָמֵי בַּר אַבָּא: חֲצוּבָה מְקַטַּע רַגְלֵיהוֹן דְּרַשְׁיעַיָּא. נְטִיעָה מְקַטַּע רַגְלֵיהוֹן דְּקַצָּבִין וּדְבוֹעֲלֵי נִדּוֹת. תּוּרְמוּסָא מְקַטַּע רַגְלֵיהוֹן דְּשִׁנְאֵיהוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנֶּאֱמַר (שופטים י) וַיּוֹסִיפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה' וַיַּעַבְדוּ אֶת הַבְּעָלִים וְאֶת הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת

Rammi bar Abba said: Flaying and cutting up [is required] in the case of a burnt-offering [before the meat is placed on the altar], and the same is the case for butchers [that the animal must be flayed and cut up before the meat is sold]: By this the Torah teaches good manners, that one should not eat meat before flaying and cutting up. What does he inform us [does he merely teach good manners, or does he teach a prohibition]? [Rammi bar Abba] merely teaches us good manners, as it was taught: A man should not begin to eat leek or onion from the top side, but from the leaves; and if he did eat, he is a glutton [here too, if one hastens to eat before the animal is flayed, he is a glutton]. Likewise, a man should not drink his cup of wine in one draught; and if he did so, he is considered a guzzler. Our Rabbis taught: He who drinks his cup, in one draught is greedy; in two [draughts] is well-mannered; in three [draughts] is haughty. Rammi bar Abba further said: The *hatzuvah* [a shrub, with deep straight roots, used to mark boundaries] cuts off [on judgment day] the feet of criminals [who remove boundaries and do not learn from the *hatzuvah* to be straight]; the [law concerning] young trees [which may not be eaten the first three years, see Leviticus 19:23] cuts off the feet of butchers [who eat of the meat of an animal before it has been flayed] and of those having relations with menstruant women [before they go to the *mikvah*; patience is required in all three instances]; the lupine [which is so bitter that it must be cooked seven times prior to eating, like the seven idols worshipped by Israel in the following verse] will cut off the feet of the enemies of Israel [a euphemism for Israel itself], for it is said: "And the Children of Israel again did that which was evil in the sight of the Lord, and served the Be'alim and the

אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֶת אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֶת אֱלֹהֵי בְּנֵי עַמּוֹן וְאֶת אֱלֹהֵי פְּלִשְׁתִּים וַיַּעַזְבוּ אֶת ה' וְלֹא עָבָדוּהוּ. מִמַּשְׁמַע שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעַזְבוּ אֶת ה' אֵינִי יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא עָבָדוּהוּ וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר וְלֹא עָבָדוּהוּ אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֲפִלּוּ כְּתוֹרְמוֹס הַזֶּה שֶׁשּׁוֹלְקִין אוֹתוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְאוֹכְלִין אוֹתוֹ בְּקִנּוּחַ סְעֻדָּה לֹא עֲשָׂאוּנִי בָּנַי. תָּנָא מִשְּׁמֵיהּ דְּרַבִּי מֵאִיר מִפְּנֵי מָה נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי שֶׁהֵן עַזִּין. תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל (דברים לג) מִימִינוֹ אֵשׁ דָּת לָמוֹ. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: רְאוּיִין הַלָּלוּ שֶׁתִּנָּתֵן לָהֶם דַּת אֵשׁ אִיכָּא דַּאֲמָרֵי דָּתֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ אֵשׁ. שֶׁאִלְמָלֵא לֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל אֵין כָּל אֻמָּה וְלָשׁוֹן יְכוֹלִין לַעֲמֹד מִפְּנֵיהֶם וְהַיְינוּ דְּאָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ: שְׁלֹשָׁה עַזִּין הֵן: יִשְׂרָאֵל בָּאֻמּוֹת, כֶּלֶב בְּחַיּוֹת, תַּרְנְגוֹל בְּעוֹפוֹת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף עֵז בִּבְהֵמָה דַּקָּה. וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף צְלָף בְּאִילָנוֹת:

Ashtarot, and the gods of Aram, and the gods of Zidon, and the gods of Moav, and the gods of the children of Ammon, and the gods of the Philistines, and they forsook the Lord, and served Him not." (Judges 10:6) From the implication of "and they forsook the Lord," do I not know that "they served Him not?" Then why does the text say, "and they served Him not?" Rabbi Elazar said: The Holy One, blessed be He, said, My children have not even treated Me like the lupine which is boiled seven times and eaten as a dessert [in the end, it is sweet, but Israel, after having been punished and angering Me seven times, still rebel and make Me bitter towards them again]. A Tanna taught in the name of Rabbi Meir: Why was the Torah given to Israel? Because they are impetuous [and the Torah was needed to discipline them]. The School of Rabbi Yishmael taught: "From His right hand— a fiery Law for them" (Deuteronomy 33:2) — the Holy One, blessed be He, said: These are worthy to be given the fiery law. Some say: The customs of these are like fire, for had not the Torah been given to Israel, no nation or tongue could withstand them. And this is what Rabbi Shimon ben Lakish said: There are three distinguished in strength [fierceness]: Israel among the nations [but their strength is tempered by the Torah], the dog among animals, [and] the cock among birds. Some say: Also the goat among small cattle. And some say: Also the caper [which grows rapidly] among shrubs.

זוהר אמור דף צ"ח ע"ב

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח (תְּהִלִּים פא) תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. זַכָּאִין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לוֹן לְגַבֵּיהּ מִן כָּל אוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת וְאִתְרְעִי בְּהוּ וּמֵאֲתָר רְחִיקָא קָרִיב לוֹן לְגַבֵּיהּ. הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (יְהוֹשֻׁעַ כד) וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. לְאַחֲזָאָה דְּהָא מֵאֲתָר רְחִיקָא אִתְרְעִי בְּהוּ וְקָרִיב לוֹן לְגַבֵּיהּ וּכְתִיב (שָׁם) וָאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְגוֹמֵר הַנֵּי קְרָאֵי אִית לְאִסְתַּכָּלָא בְּהוּ וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל לָא הֲווּ יָדְעֵי דָּא וְכָל שֶׁכֵּן יְהוֹשֻׁעַ אֶלָּא אוֹרַיְתָא כֻּלָּא סָתִים

תרגום הזוהר

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ: רַבִּי יִצְחָק פָּתַח, תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. אַשְׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קֵרֵב אוֹתָם מִכָּל אוּמוֹת הָעוֹלָם וּבָחַר בָּהֶם. וּמִמָּקוֹם רָחוֹק קֵרֵב אֵלָיו. זֶה שֶׁכָּתוּב וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, לְהוֹרִיאוֹת כִּי מִמָּקוֹם רָחוֹק רָצָה בָּהֶם, וְקֵרְבָם אֵלָיו. וְכָתוּב, וָאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר וְגוֹ'. מִקְּרָאוֹת אֵלּוּ יֵשׁ לְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם. וְכִי כָּל יִשְׂרָאֵל לֹא הָיוּ יוֹדְעִים זֶה, וְכָל שֶׁכֵּן יְהוֹשֻׁעַ, אֶלָּא הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ סְתוּמָה וּגְלוּיָה, כְּמוֹ הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא סָתוּם וְגָלוּי [שֶׁכָּתוּב בְּהַוָּיָ"ה וְנִקְרָא בַּאֲדֹנָ"י].

וְגַלְיָא כְּמָה דְּשִׁמְא קַדִּישָׁא סָתִים וְגַלְיָן בְּגִין דְּאוֹרַיְתָא כֻּלָּא שְׁמָא קַדִּישָׁא הִיא וְעַל דָּא אִיהִי סָתִים וְגַלְיָא אִי יִשְׂרָאֵל וְיהוֹשֵׁעַ הֲווּ יָדְעֵי אַמַּאי כְּתִיב כֹּה אָמַר יְיָ אֶלָּא וַדַּאי סְתִימָא דְּמִלָּה טִיבוּ סַגִּי עֲבַד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיִשְׂרָאֵל דְּאִתְרְעִי בְּהוּ בְּאַבְהָתָא וְעָבִיד לוֹן רְתִיכָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה לְיַקָּרֵיהּ וְאַפִּיק לוֹן מִגּוֹ נַהֲרָא עִלָּאָה יַקִּירָא קַדִּישָׁא בּוֹצִינָא דְּכָל בּוּצִינִין בְּגִין דְּיִתְעַטַּר בְּהוּ הֲדָא הוּא דִּכְתִיב כֹּה אָמַר יְיָ בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם הַנָּהָר הַהוּא נָהָר דְּאִשְׁתְּמוֹדָע וְאִתְיְדַע מֵעוֹלָם מַאי קָא בָּעֵי הָכָא אֶלָּא לְאַחֲזָאָה חָכְמְתָא מֵעֵבֶר הַנָּהָר מֵעוֹלָם אֶלָּא הַהוּא נָהָר עוֹלָם אִקָּרֵי וְעַל דָּא בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם לְאַחֲזָאָה טִיבוּ וּקְשׁוֹט דַּעֲבַד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל. וְאָקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר מַאי קָא מַיְרֵי. אֶלָּא אַבְרָהָם לָא אִתְדַּבַּק בֵּיהּ בְּהַהוּא נָהָר כְּמוֹ יִצְחָק דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ בְּסִטְרָא לְאִתְתַּקָּפָא. תָּא חֲזִי הַאי נָהָר אַף עַל גַּב דְּלָאו אִיהוּ דִּינָא דִּינִין נָפְקֵי מִסִּטְרֵיהּ וְאִתְתַּקָּפוּ בֵּיהּ וְכַד יִצְחָק אִתְתַּקַּף (בְּדִינוֹי) בִּבְנוֹי כְּדֵין עִלָּאִין וְתַתָּאִין מִתְכַּנְפֵי לְדִינָא וְכָרְסָיָא דְּדִינָא אִתְתַּקַּן וּמַלְכָּא קַדִּישָׁא יָתִיב עַל כָּרְסָיָא דְּדִינָא וְדָאִין עָלְמָא כְּדֵין תִּקְעוּ בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ זָכָאִין אִנּוּן יִשְׂרָאֵל דְּיָדְעִין לְסַלָּקָא כָּרְסָיָא דְּדִינָא וּלְתַקָּנָא כָּרְסָיָא דְּרַחֲמֵי וּבְמֶה בְּשׁוֹפָר:

מִשּׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה כֻּלָּהּ הִיא הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְעַל כֵּן הִיא סְתוּמָה וּגְלוּיָה. אִם יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשֻׁעַ הָיוּ יוֹדְעִים זֶה לָמָּה כָּתוּב, כֹּה אָמַר ה'. אֶלָּא וַדַּאי הַסּוֹד שֶׁל הַדָּבָר, כִּי טוֹבָה גְּדוֹלָה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּחַר בָּאָבוֹת, וְעָשָׂה אוֹתָם מֶרְכָּבָה עֶלְיוֹנָה קְדוֹשָׁה לִכְבוֹדוֹ, וְהוֹצִיאָם מִנָּהָר הָעֶלְיוֹן הַיָּקָר וְהַקָּדוֹשׁ, הַמָּאוֹר שֶׁל כָּל הַמְּאוֹרוֹת. כְּדֵי שֶׁיִּתְעַטֵּר בָּהֶם. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב כֹּה אָמַר ה' בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם. הַנָּהָר, אוֹתוֹ נָהָר הַיָּדוּעַ וְהַנּוֹדָע. מֵעוֹלָם, מַה הוּא רוֹצֶה בָּזֶה כָּאן. אֶלָּא לְהַרְאוֹת חָכְמָה שֶׁמֵּעֵבֶר הַנָּהָר, מֵעוֹלָם, כִּי הַנָּהָר הַהוּא נִקְרָא עוֹלָם. וְעַל כֵּן אוֹמֵר, בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם, לְהַרְאוֹת חֶסֶד וֶאֱמֶת שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל. וְאֶקַּח אֶת אֲבִיכֶם אֶת אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר, מַה מְלַמְּדֵנוּ אֶלָּא אַבְרָהָם, לֹא נִתְדַּבֵּק בְּאוֹתוֹ הַנָּהָר, כְּמוֹ יִצְחָק, שֶׁנִּתְדַּבֵּק בּוֹ בְּצִדּוֹ לְהִתְחַזֵּק. בֹּא וּרְאֵה, הַנָּהָר הַזֶּה, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא אֵינוֹ דִּין, דִּינִין יוֹצְאִים מֵהַצַּד שֶׁלּוֹ. וְהַדִּינִים מִתְחַזְּקִים בּוֹ, וּכְשֶׁיִּצְחָק מִתְחַזֵּק

מִשָּׁם בְּדִינָיו, אָז הָעֶלְיוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים מִתְאַסְּפִים לַדִּין, וְנִתְתַּקֵּן כִּסֵּא הַדִּין, וְהַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ, יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא הַדִּין וְדָן אֶת הָעוֹלָם. אָז, תִּקְעוּ בַּחֹדֶשׁ שׁוֹפָר בַּכֶּסֶה לְיוֹם חַגֵּנוּ. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל שֶׁיּוֹדְעִים לְהַעֲבִיר כִּסֵּא הַדִּין, וּלְתַקֵּן כִּסֵּא הָרַחֲמִים, וּבַמֶּה [עוֹשִׂים זֶה], בַּשּׁוֹפָר.

יוסף לחוק

מוסר

ספר חסידים סימן רכח רכט

Yosef le-Hok

Ethical Teaching:

Sefer Hasidim, Chapters 228, 229

מַה שֶּׁכָּתוּב וְנִסְלַח לוֹ כְּשֶׁהֵבִיא קָרְבָּן עַל הַמֵּזִיד בְּשִׁבּוּעַת הָעֵדוּת וּבְשִׁבּוּעַת הַפִּקָּדוֹן וּבַאֲשָׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה זֶהוּ כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׁגָגוֹת מְבִיאִין קָרְבָּן וְאִם אֵין מְבִיאִין קָרְבָּן נֶעֱנָשִׁים עָלֶיהָ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין כָּוָּנָתוֹ לְכָךְ. מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם שֶׁגָּזַר שֶׁלֹּא לְהַחֲלִיף מָעוֹת וְשָׁגָה אֶחָד וְהֶחֱלִיף

That which is written, "And he will be forgiven" (Leviticus 5:13,26) when one brings a sacrifice for deliberate wrongdoing in regard to an oath of witness or an oath concerning property left in his care, or concerning a betrothed maidservant — this forgiveness occurs only if he has repented. One brings a sacrifice for sins committed in error. And if one does not bring a sacrifice, he is punished for it, even though it was not intentional. If a human king of flesh and blood decreed not to exchange money, and someone erred and exchanged money, and the king heard about it, could he say that he had made a

וְשָׁמַע הַמֶּלֶךְ הֱיוֹכַל לוֹמַר שָׁגִיתִי הֱיִרְצֵהוּ אוֹ הֲיִשָּׂא פָּנִים לִפְטֹר גַּם עַתָּה בַּדָּבָר הַזֶּה, כֵּן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְבִלְתִּי לוֹמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה הִיא: הַמִּתְעַנֶּה בְּשַׁבָּת תַּעֲנִית חֲלוֹם וּלְמָחָר רֹאשׁ חֹדֶשׁ אוֹ חֲלוֹ שֶׁל מוֹעֵד אוֹ פוּרִים אוֹ חֲנֻכָּה לֹא יִתְעַנֶּה אֶלָּא אַחַר כָּךְ יִתְעַנֶּה יוֹם אֶחָד עַל שֶׁהִתְעַנָּה בְּשַׁבָּת. אֲבָל אִם הִתְעַנָּה בְּיוֹם טוֹב בִּשְׁבִיל חֲלוֹם וּבְיוֹם טוֹב אַחֵרוֹן לְמָחָר יִתְעַנֶּה. מִי שֶׁיִּתְעַנֶּה בְּשַׁבָּת תַּעֲנִית חֲלוֹם לֹא יִתְפַּלֵּל עֲנֵנוּ כִּי לֹא יוּכַל לוֹמַר בְּיוֹם צוֹם תַּעֲנִיתוֹ וּבְצָרָה גְּדוֹלָה אֲנַחְנוּ, כִּי לֹא יִתָּכֵן לוֹמַר כֵּן בְּשַׁבָּת. כְּשֶׁחָל בְּשִׁשִּׁי יוֹם תַּעֲנִית שֶׁקּוֹרִין בּוֹ וַיְחַל. אָז טוֹב שֶׁלֹּא יֵלְכוּ מִבְּעוֹד יוֹם לְבֵית הַכְּנֶסֶת וְיֹאכְלוּ מִבְּעוֹד יוֹם לָכֶךְ טוֹב אָז לְאַחֵר וְלְהַשְׁלִים:

mistake? Would the king accept it from him or show him favor to exempt him from punishment? It is the same in this case, before the King of kings, the Holy One, blessed be He: he cannot say before the angel that it was a mistake (Ecclesiastes 5:5). If one keeps a fast because of a bad dream on the Sabbath, and the next day is the New Moon or the intermediate day of a Festival, or Purim or Hanukah, he should not fast. But afterward, he should fast one day for the fact that he fasted on the Sabbath. But if he fasted because of a dream on a Festival, and it was the last day of the Festival, he should fast the next day. One who keeps a fast because of a dream on the Sabbath should not say in his prayers "answer us" [*aneinu*, the paragraph inserted into the *shemoneh esreh* prayer on a fast day], because he cannot say "on the fast day of our affliction" or "we are in great anguish," because it is not possible to say this on the Sabbath. When a fast day on which *va'yihal* (Exodus 32:11-14; 34:1-10) is read occurs on a Friday, it is not good if they go to the synagogue while it is still day, and eat while it is still day. Therefore, it is good if they delay [the Friday night service] and complete [the fast].

Practical Law:
Rambam, Laws of Blessings, Chapter 4

הלכה
הרמב"ם הלכות ברכות פרק ד

א אֵין מְבָרְכִין עַל אוֹכֶל מִן הָאוֹכְלִין וְלֹא עַל מַשְׁקֶה מִן כָּל הַמַּשְׁקִין עַד שֶׁיָּבֹא לְפָנָיו וְאִם בֵּרֵךְ וְאַחַר כָּךְ הֵבִיאוּ לְפָנָיו צָרִיךְ לְחַזֵּר וּלְבָרֵךְ. נָטַל אֹכֶל וּבֵרֵךְ עָלָיו וְנָפַל מִיָּדוֹ וְנִשְׂרַף אוֹ שְׁטָפוֹ נָהָר נוֹטֵל אַחֵר וְחוֹזֵר וּמְבָרֵךְ עָלָיו אַף עַל פִּי שֶׁהוּא מֵאוֹתוֹ הַמִּין וְצָרִיךְ לוֹמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. עַל בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא שֵׁם שָׁמַיִם לְבַטָּלָה. עוֹמֵד אָדָם עַל אַמַּת הַמַּיִם וּמְבָרֵךְ וְשׁוֹתֶה אַף עַל פִּי שֶׁהַמַּיִם שֶׁהָיוּ לְפָנָיו בְּשָׁעַת

(1) One does not recite a blessing on any kind of food or beverage before it is set down before him. But if he said the blessing, and afterwards they set it down before him, he must recite the blessing once again. If one took food and said the blessing on it, and it fell from his hand and was burned up or carried away by the river, he takes another one and repeats the blessing on it, even if it is the same type [of food as the former]. And he must say [as soon as the first food is lost,] Blessed is the name of His glorious majesty forever and ever [— ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] on the first blessing, so as not to be saying the name of Heaven [God] in vain. A person may stand by a water pipe, say the blessing and then drink, even though the water that was

הַבְּרָכָה אֵינָם הַמַּיִם שֶׁשָּׁתָה מִפְּנֵי שֶׁלְּכָךְ נִתְכַּוֵּן תְּחִלָּה: ב דְּבָרִים הַבָּאִים בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה וְהֵן מֻחָמֶת הַסְּעֻדָּה אֵינָן צְרִיכִים בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם וְלֹא לְאַחֲרֵיהֶם אֶלָּא בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא שֶׁבַּתְּחִלָּה וּבִרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁבְּסוֹף פּוֹטֶרֶת הַכֹּל שֶׁהַכֹּל טְפֵלָה לִסְעֻדָּה. וּדְבָרִים שֶׁאֵינָן מֻחָמֶת הַסְּעֻדָּה שֶׁבָּאוּ בְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה טְעוּנִין בְּרָכָה לִפְנֵיהֶם וְלֹא לְאַחֲרֵיהֶם. וּדְבָרִים הַבָּאִים לְאַחַר הַסְּעֻדָּה בֵּין מֻחָמֶת הַסְּעֻדָּה בֵּין שֶׁלֹּא מֻחָמֶת הַסְּעֻדָּה טְעוּנִין בְּרָכָה לִפְנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן: ג בְּשַׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים וּבִסְעֻדַּת הַקֶּזֶת הַדָּם וּבְשָׁעָה שֶׁיָּצָא מִן הַמֶּרְחָץ וְכֵיוֹצֵא בָּהֶן שֶׁאָדָם קוֹבֵעַ סְעֻדָּתוֹ עַל הַיַּיִן אִם בֵּרַךְ עַל הַיַּיִן שֶׁלִּפְנֵי הַמָּזוֹן פָּטַר אֶת הַיַּיִן שֶׁשָּׁתָה לְאַחַר הַמָּזוֹן קֹדֶם שֶׁיְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, אֲבָל בִּשְׁאָר הַיָּמִים צָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְבָרֵךְ בַּתְּחִלָּה עַל הַיַּיִן שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן. בָּא לָהֶן יַיִן בְּתוֹךְ הַמָּזוֹן כָּל אֶחָד וְאֶחָד מְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ שֶׁאֵין בֵּית הַבְּלִיעָה פָּנוּי שֶׁיַּעֲנוּ אָמֵן וְאֵינוֹ פּוֹטֵר אֶת הַיַּיִן שֶׁלְּאַחַר הַמָּזוֹן:

before him at the moment [that he recited] the blessing is not the same water that he drinks, since this was his intention at the outset. (2) Things that come during a meal and are because [i.e., part] of the meal do not require a blessing before or after them, since the blessing on the bread before and the blessing after the meal at the end exempt all of it, as it is all subsidiary to the meal. But things that are not because of the meal that come during the meal [e.g., fruit], require a blessing before them, but not afterwards. And things that are served after the meal (see HaGaot Maimoni), whether or not they are because of the meal, require a blessing before and after them. (3) On the Sabbath and Festivals, and at the meal that one makes after bloodletting, after one has left the bath house, or on similar occasions when one makes the wine an integral part of his meal; if he says a blessing on the wine before the food [e.g., *kiddush* on Sabbath] he exempts the wine that he drinks after the food, before he says the blessing after a meal. But on other days, he must again say the initial blessing on the wine that is after the food. If wine is served during a meal, each person says the blessing by himself, because the esophagus is not clear to enable them to answer Amen [if one person were to say the blessing for all of them]. And it does not exempt [from a blessing,] the wine that is served after the food (see HaGaot Maimoni).

KI TAVO FOR TUESDAY כי תבא ליום שלישי

TORAH תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאיר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יא וְשָׂמַחְתָּ בְכָל־הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ יְדוָֹה אֱלֹהֶיךָ וּלְבֵיתֶךָ אַתָּה

(11) And you will rejoice in all the good that the Lord your God has granted

RASHI רש"י

(יא) **וְשָׂמַחְתָּ בְכָל הַטּוֹב.** מִכָּאן אָמְרוּ, אֵין קוֹרִין מִקְרָא בִּכּוּרִים אֶלָּא בִּזְמָן שִׂמְחָה, מֵעֲצֶרֶת וְעַד הֶחָג,

(11) **And you will rejoice in all the good** — *From [the verse employing this expression] our Rabbis have taught that the firstfruits declaration is only recited at the [official] time of "rejoicing," namely, from* **עצרת** *[the Festival of Shavuot on the sixth of Sivan] up till* **חג** *[the Festival of Sukkot], for [it is*